

Eesti president tõi rahvusvahelist raudteeprojekti arendavat ühisfirmat Rail Baltic eeskujuks Balti riikide koostööle ja nimetas seda piirkonnale hädavajalikuks ühendusteks.

President Toomas Hendrik Ilvese sõnul ei kahelnud ta, et kiirraudtee Rail Baltic ühisfirma lepingu sõlmimine võib Baltimaade omavaheliste vastuolude tõttu nurjuda. " Ei tundunud ja see ka ei nurjunud," ütles Ilves kolmapäeval BNS-ile antud intervjuus.

"16. septembril kirjutasid Eesti, Läti, Leedu ning oluline, et ka Soome ja Poola sellele lepingule ju alla. See tähtis samm on meie kõigi – Balti riikide, kogu siinse piirkonna – võit. See näitab ka, kuidas on võimalik saavutada kompromisse, näitab ka meie piirkondlikku koostöö võimalikkust," rääkis riigipea.

Ilvese sõnul peab Eesti, Läti ja Leedu sihiks olema tulemuslik koostööprojektide arendamine, mis ühendavad Balti riikide turge ja rahvaid, liidavad meid majanduslikult ja julgeolekuliselt tugevamalt ülejäänud Euroopaga. "Õnnestunud koostööprojektid ja sinna pandud eurod, praegu veel ka litid või latid, ongi tänapäevase Balti koostöö mõõdetav tulemus," sõnas Ilves.

Presidendi sõnul ei ole kaasaegne raudtee Rail Baltic "lihtsalt joon maakaardil, vaid meie piirkonnale hädavajalik ühendustee".

"Nõnda ongi piirkondlik koostöö meist igaühe rahvuslikes huvides. See ongi meist igaühe egoistlik kasu, millest me kõik võidame. Usun, et Rail Balticu raudteeühenduse ühisettevõtte asutamislepingu allakirjutamisega suurendasime ka omavaheline usaldust, mis määrabki meie koostöö tugevuse ning muudab selle nähtavaks ja usutavaks ülejäänud Euroopa Liidule, kes ainult sel juhul on valmis osalema Läänemere siinse piirkonna tõeliselt suurte projektide rahastamises," ütles Ilves BNS-ile.

Eesti, Läti, Leedu, Poola ja Soome ministrid kirjutasid esmaspäeval Vilniuses alla leppele, mis on aluseks Rail Balticu raudteeühenduse ühisettevõtte loomisele. Eesti majandus- ja kommunikatsiooniminister Juhan Parts ütles leppe allkirjastamise järel, et ühisettevõtte edu tagatiseks on professionaalse juhtkonna palkamine, kuhu kuuluvad maailma parimad eksperdid.

Ühisettevõtte asutavad kolm Balti riiki, kuid kokkuleppe kohaselt on Soomel ja Poolal võimalus hiljem aktsionärina liituda. Ühisettevõtte peakontor tuleb varasema kokkuleppe kohaselt Riiga, kõik kolm riiki panustavad aastas halduskuludeks 650 000 eurot.

Samuti lepiti kokku, et piiratud vastutusega äriühingu aktsionäride leping valmib tuleva aasta alguseks ja osapooled kavatsevad taotleda projekti realiseerimiseks 85-protsendilist rahastust Euroopa Liidu poolt. Igas Balti riigis jääb raudtee omand riigile.

Eelnevalt teatas Leedu transpordiminister Rimantas Sinkevicius, et Eesti, Läti ja Leedu transpordiministrid ei allkirjasta esmaspäeval Vilniuses Rail Balticu ühisfirma asutamise deklaratsiooni, kuna kõnelused jätkuvad, sest Eesti ei poolda Vilniuse kaasamist projekti.

Rail Baltic on Eestit, Lätit ja Leedut ühendav 1435 millimeetrise rööpme ehk Euroopa laiusega, moodne ja kiire elektrifitseeritud raudteeühendus, mis kulgeb Tallinnast Riia ja Kaunase kaudu Varssavisse. Laiema koridorina hõlmab Rail Baltic põhjast nii Skandinaaviat kui Venemaad ja teiselt poolt Lääne-Euroopat.